

20.02.2024

Prognose for kommunale gebyrer 2024

Rapport 07-2024

Rapport nr. 07-2024 fra Samfunnsøkonomisk analyse AS

ISBN-nummer:	978-82-8395-212-4
Oppdragsgiver:	Huseierne
Forsidefoto:	Shutterstock
Tilgjengelighet:	Offentlig
Dato for ferdistilling:	24. april 2024
Forfattere:	Bjørn Gran og Tobias Gamrath
Kvalitetssikrer:	Andreas Benedictow

Samfunnsøkonomisk analyse AS

Borggata 2B
N-0650 Oslo

Org.nr.: 911 737 752
post@samfunnsokonomisk-analyse.no

Sammendrag

Ifølge bokostnadsindeksen har de kommunale gebyrene økt mer enn både pris- og lønnsveksten i perioden 2010 til 2022. I gjennomsnitt var økningen i kommunale gebyrer på 53 prosent, mens konsumprisene i samme periode økte med 33 prosent og lønnsveksten var på 47 prosent. I 2023 økte de kommunale gebyrene kraftig, med en gjennomsnittlig økning på 17 prosent. Det var spesielt gebyrene for vann og avløp som økte, med hele 19 prosent, men det var også klar økning i gebyrene til renovasjon på 8 prosent.

Det er flere årsaker til at de kommunale gebyrene har økt. Det som trekkes fram av kommunene er økte byggekostnader, økt rente (og dermed høyere kapitalkostnader), nyinvesteringer knyttet til for eksempel reservevannforsyning og strengere krav til nitrogenrensning.

Formålet med dette prosjektet har vært å kartlegge utviklingen i kommunale gebyrer til vann, avløp og renovasjon for perioden 2024-2027. Vi har kontaktet de 120 største kommunene i landet (etter innbyggertall). Med et samlet innbyggertall på om lag 4,7 millioner personer, utgjør disse kommunene 85 prosent av befolkningen. Dekningen varierer noe mellom fylkene, fra Oslo og Vestfold der vi kontaktet alle kommunene, til Finnmark, Nordland, Innlandet og Møre og Romsdal, der kommunene vi kontaktet huser om lag 60 prosent av innbyggerne i fylkene.

Datagrunnlag

Datainnsamlingen har bestått av å sende epost med forespørsel om kommunens vedtak om kommunale gebyrer til vann, avløp og renovasjon for 2024 (vedtatt høsten 2023), og prognosen for 2025-2027 (fra økonomiplan). For de kommunene som ikke har svart innen 15. februar, har vi gjennomført manuelle søk etter informasjon om forventet utvikling i kommunale gebyrer fra kommunenes hjemmesider. Dette er enkelt tilgjengelig for 2024, mens det er mindre tilgjengelig for perioden 2025-2027. Vi har prioritert å bruke tid på de største kommunene, og vi har derfor best dekningsgrad her.

Vi har informasjon fra en stor andel av kommunene for vann- og avløp i 2024, mens andelen er noe mindre for renovasjon. For hele perioden 2024-2027 har vi samlet informasjon fra snaut 80 kommuner for vann og avløp, og om lag 60 kommuner for renovasjon. Disse kommunene huser til sammen henholdsvis 3,6 og 3,2 millioner innbyggere.

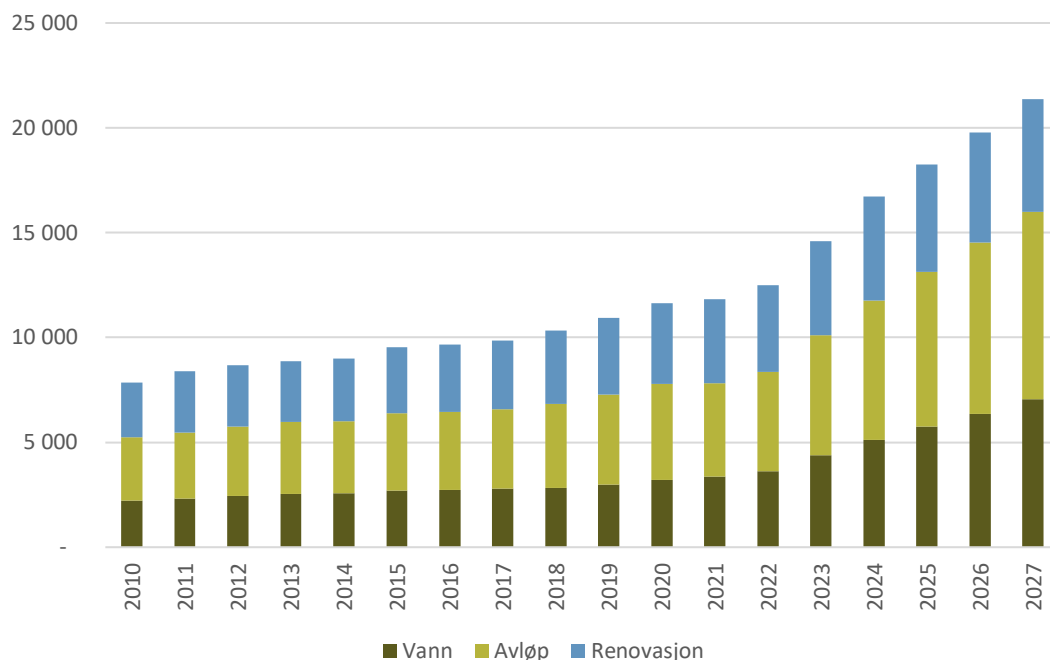
Økning på nesten 50 prosent fra 2023 til 2027

Beregningene våre viser at vann og avløp i gjennomsnitt vil øke med henholdsvis 60 og 57 prosent fra 2023 til 2027, mens økningen er på 20 prosent for renovasjon. Samlet gir dette en økning i kommunale gebyrer (utenom feiing) på 46 prosent for utvalget.

Målt i kroner er økningen i gjennomsnitt på om lag 2 650 kroner for vann, 3 250 kroner for avløp og 900 kroner for renovasjon. Samlet gir dette en økning i kommunale gebyrer på nesten 6 800 kroner i 2027 sammenlignet med 2023. Dette tilsvarer en økning på om lag 550 kroner per måned.

Økningen er størst i 2024 for alle gebyrtyper, med i gjennomsnitt 17 prosent for vann, 16 prosent for avløp og 11 prosent for renovasjon. Fra 2025 avtar veksten noe, spesielt for renovasjonsgebyrer, mens veksten holder seg høy for vann og avløp i hele prognoseperioden.

Gjennomsnittlige gebyrer til vann, avløp og renovasjon. Kroner for enebolig på 120 kvadratmeter.

Note: Dette er et vektet gjennomsnitt for de kommunene vi har informasjon om forventet utvikling i gebyrer for perioden 2024-2027. Det er 76 kommuner med vanngebyrer, 77 kommuner med avløpsgebyrer og 59 kommuner med renovasjonsgebyrer.

Kilde: Bokostnadsindeksen, opplysninger fra kommuner og beregninger av SØA.

Klar økning også når vi justerer for forventet utvikling i konsumpriser og lønnsvekst

Når vi justerer for forventet utvikling i konsumpriser, finner vi at den forventede veksten i gebyrer til vann er på 44 prosent, avløp på 41 prosent og renovasjon på 7 prosent. For alle de tre gebyrtyperne samlet er forventet realvekst på 31 prosent.

Lønningene forventes å øke noe mer enn konsumprisene framover. Dermed blir realveksten i gebyrene lavere når man ser dem i forhold til lønnsvekst. Når vi justerer for forventet lønnsvekst finner vi at den forventede veksten i gebyrer til vann er på 35 prosent, avløp på 32 prosent og renovasjon på 1 prosent. For alle de tre gebyrtyperne samlet er forventet realvekst på 23 prosent.

Stor geografisk variasjon

Det er store forskjeller mellom kommunene. Når vi tar for oss utviklingen i gebyrer for vann, avløp og renovasjon mellom 2023 og 2027, finner vi at den er forventet å øke mest i kroner i Stord kommune, med nesten 17 500 kroner (øker med 98 prosent). Deretter kommer Øvre Eiker kommune med 13 500 kroner (93 prosent) og Nittedal med 11 300 kroner (66 prosent). Oslo kommune er nummer fire på listen og her er det forventet en økning på drøyt 11 000 kroner (72 prosent).

Gjennomsnittlig økning er på om lag 6 800 kroner, og Lyngdal og Ullensvang kommune ligger nærmest gjennomsnittet.

Nederst finner vi Notodden kommune, hvor gebyrene til vann, avløp og renovasjon er ventet å øke med snaut 1 300 kroner (7 prosent). Deretter følger Randaberg kommune med en økning på 2 100 kroner (17 prosent) og Porsgrunn kommune med 2 200 kroner (13 prosent).

Blant de andre storbykommunene, finner vi Stavanger med en forventet økning på om lag 2 700 kroner (25 prosent), Bergen med 2 900 kroner (32 prosent), Trondheim med 4 300 kroner (37 prosent) og Kristiansand med 5 500 kroner (44 prosent). For Tromsø kommune har vi ikke informasjon om endring i renovasjonsgebyrer, men økningen i vann- og avløpsgebyrer er der ventet å bli på om lag 2 000 kroner (22 prosent).

Gebyrene er aller høyest i Stord kommune i 2027

Over har vi sammenliknet endringen i gebyrer. Når vi ser på det samlede nivået i 2027 i henhold til prognosene, ser vi at gebyrene er høyest i kommunene Stord, Sula og Lørenskog med henholdsvis 35 300 kroner, 31 200 kroner og 29 900 kroner. Gebyrene er lavest i Bergen, Molde og Stavanger med henholdsvis 12 200 kroner, 13 400 kroner og 13 600 kroner.

Blant de andre storbykommunene, finner vi Oslo med et forventet nivå i 2027 på 26 300 kroner, Kristiansand med 17 900 kroner og Trondheim med 16 000 kroner. For Tromsø kommune har vi ikke informasjon om renovasjonsgebyrer, men nivået for vann- og avløpsgebyrer er der ventet å bli på om lag 11 000 kroner i 2027.

Innhold

Sammendrag	III
1 Innledning	7
1.1 Utvelgelse av kommuner	7
1.2 Datainnsamling	8
1.3 Datakvalitet	9
1.4 Nitrogenrensing	10
2 Resultater	11
2.1 Årlig prosentvis gebyrendring	11
2.2 Gjennomsnittlig endring	13
2.3 Forskjeller mellom kommunene	15

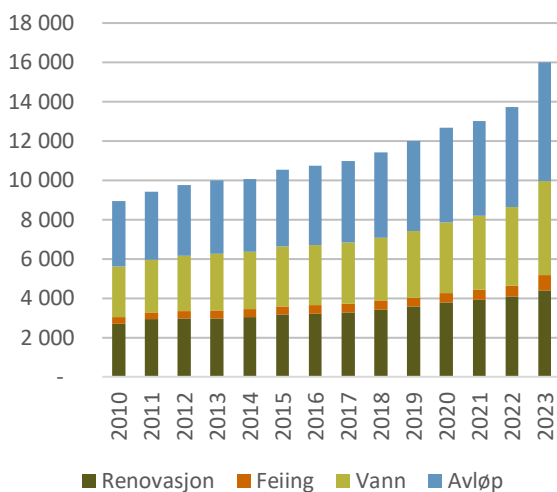
1 Innledning

I perioden 2010 til 2022 økte de kommunale gebyrene mer enn både pris- og lønnsveksten. I gjennomsnitt økte kommunale gebyrer med 53 prosent, mens konsumprisene i samme periode økte med 33 prosent og lønnsveksten med 47 prosent.

I 2023 økte de kommunale gebyrene kraftig, med en gjennomsnittlig økning på 17 prosent på landsbasis. Det var spesielt gebyrene for vann og avløp som økte mye, med 19 prosent, men det var også klar økning i gebyrene til renovasjon på 8 prosent.

Det er flere årsaker til at de kommunale gebyrene har økt. Kommunene peker særlig på økte byggekostnader, økt rente (og dermed høyere kapitalkostnader), nyinvesteringer knyttet til for eksempel reservevannforsyning og strengere krav til nitrogenrensning.

Figur 1.1 Gjennomsnittlige kommunale gebyrer. Enebolig på 120 kvadratmeter. Kroner

Kilde: Bokostnadsindeksen, SØA og Huseierne.

Formålet med dette prosjektet har vært å kartlegge utviklingen i kommunale gebyrer til vann, avløp og renovasjon for perioden 2024-2027. SØA gjennomførte høsten 2023 en kartlegging av forventet utvikling for de 30 største kommunene i landet, og i dette

prosjektet utvider vi analysen til de 120 største kommunene i landet (etter innbyggertall) oppdaterer prognosene med ferskere tall.

Undersøkelsen skal blant annet brukes som underlag til oppdatering av bokostnadsindeksen i 2024.

1.1 Utvelgelse av kommuner

Tabell 1.1 gir en oversikt over hvordan kommunene (vi har kontaktet) fordeler seg utover i fylkene.

Selv om vi har kontaktet kun 34 prosent av alle kommunene dekker dette hele 85 prosent av befolkningen. Antall innbyggere i de 120 kommunene er på om lag 4,7 millioner personer.

Dekningen varierer noe mellom fylkene, fra Oslo og Vestfold, der vi dekker alle kommunene, til Finnmark, Nordland, Innlandet og Møre og Romsdal, hvor utvalget dekker om lag 60 prosent av innbyggerne i fylket.

Den minste kommunen vi har kontaktet er Lunner kommune med 9 307 innbyggere.

Tabell 1.1 Oversikt over kommunene som vi har kontaktet

	Antall kommuner vi har kontaktet	Antall innbyggere i kommunen vi har kontaktet	Andel av kommuner i fylket	Andel av innbyggere i fylket
Østfold	5	272 834	42%	88%
Akershus	18	698 801	86%	98%
Oslo	1	709 037	100%	100%
Innlandet	10	229 969	22%	62%
Buskerud	6	226 717	33%	85%
Vestfold	6	253 555	100%	100%
Telemark	6	141 325	35%	81%
Agder	8	256 850	32%	81%
Rogaland	13	461 540	57%	94%
Vestland	14	546 918	33%	85%
Møre og Romsdal	7	168 991	26%	63%
Trøndelag	12	392 456	32%	82%
Nordland	8	155 516	20%	65%
Troms	3	117 746	14%	70%
Finnmark	3	42 477	17%	57%
Totalt	120	4 674 732	34%	85%

Kilde: SSB

1.2 Datainnsamling

Datainnsamlingsperioden varte fra 22. januar til 15. februar.

Vi startet datainnsamlingen med å sende epost med forespørsel om kommunens vedtak om kommunale gebyrer til vann, avløp og renovasjon for 2024 (vedtatt høsten 2023), og prognosen for 2025-2027 (fra økonomiplan). Dette ble sendt til alle 120 kommuner 22/23. januar.

Etter gjentatte purringer (og telefonkontakt med de 30 største kommunene) fikk vi svar fra til sammen 78 kommuner på mail (per 15. februar). Av disse har vi mottatt komplett informasjon om alle tre gebyrtyper og for årene 2024-2027 fra 50 kommuner. Mens det for resterende enten kun har vært informasjon for 2024 eller at det har vært mangelfull informasjon om en av avgiftstypene. Vi har mottatt flest svar for vann og avløp, mens det er mer mangelfullt for renovasjon. Årsaken er at mange kommuner har organisert håndtering av avfall i interkommunale reno-

vasjonsselskap (IKS). Vi har også kontaktet mange renovasjonsselskap direkte.

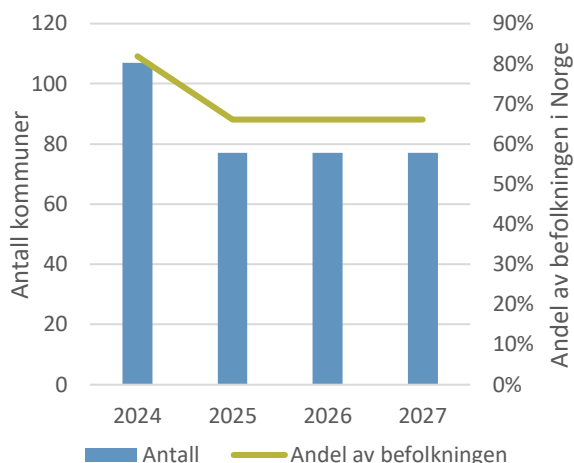
I tillegg har vi manuelt søkt etter informasjon om forventet utvikling i kommunale gebyrer fra kommunenes hjemmesider. Dette er enklest tilgjengelig for 2024, mens det er vanskeligere tilgjengelig for perioden 2025-2027. Vi har prioritert å bruke tid på de største kommunene, og vi har derfor best dekningsgrad her.

I figurene nedenfor oppsummerer vi antall kommuner vi har informasjon om (og for hvilke år), og hvor stor andel av befolkningen i Norge som bor i de aktuelle kommunene (per 2023).

Vi har informasjon fra en stor andel av kommunene for vann- og avløp i 2024, mens andelen er noe mindre for renovasjon. For perioden 2024-2027 har vi informasjon fra snaut 80 kommuner for vann og avløp, og om lag 60 kommuner for renovasjon.

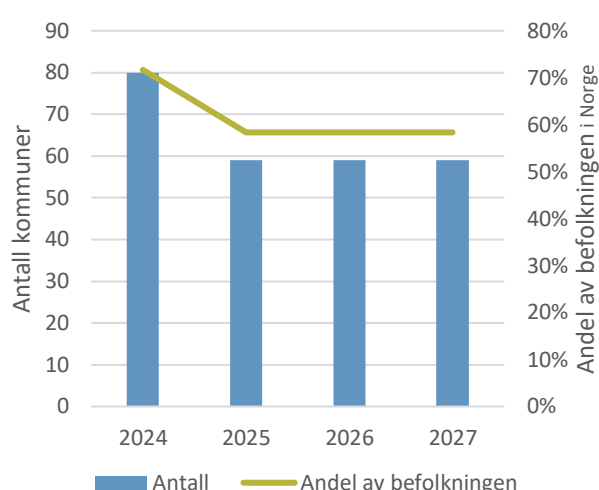

Figur 1.2 Antall kommuner (og andel av befolkningen) hvor vi har informasjon om vanngebyrer

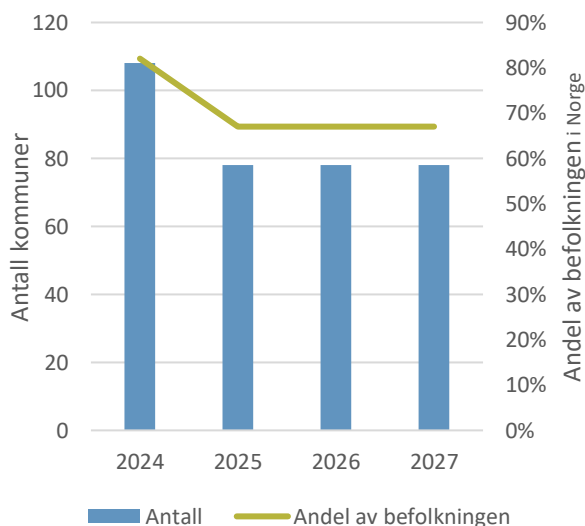
Kilde: Datainnsamling SØA

Figur 1.4 Antall kommuner (og andel av befolkningen) hvor vi har informasjon om avløpsgebyrer

Kilde: Datainnsamling SØA

Figur 1.3 Antall kommuner (og andel av befolkningen) hvor vi har informasjon om avløpsgebyrer

Kilde: Datainnsamling SØA

1.3 Datakvalitet

I forbindelse med datainnsamlingen har vi oppdaget at det kan være misforhold mellom tallene som oppgis fra kommunen og det vi finner i kommunens økonomi- og handlingsplan. Årsaken til forskjellen kan være flere:

- Forskjellig forutsetning om vannforbruk, for eksempel 150 m³ eller 170 m³. Dette gir imidlertid kun små avvik. I vårt prosjekt forsøker vi å regne det om til forbruk i en 120 kvadratmeter enebolig (samme som er oppgitt til KOSTRA).
- For enkelte kommuner ser vi at det er avvik mellom det som er lagt fram som forslag i økonomi- og handlingsplan og det som er vedtatt av kommunestyret. Et eksempel på dette er Lillestrøm kommune, hvor kommunestyret har vedtatt å subsidiere enkelte gebyrer. Vi har som hovedregel benyttet informasjonen vi har mottatt på e-post fra kommunene. For de kommunene vi ikke har mottatt e-post, har vi benyttet informasjon fra økonomi- og handlingsplanen som er offentlig tilgjengelig. Dersom gebyrene ende-

lig vedtak avviker fra dette, vil det kunne være feil i tallene våre.¹

For de kommunene vi har mottatt svar på epost, har vi tatt utgangspunkt i det som er oppgitt fra dem. For de kommunene vi har samlet inn egne tall, har vi tatt utgangspunkt i økonomi- og handlingsplan for 2024-2027. Endelig vedtatt gebyrer kan avvike fra dette, og utgjør dermed en usikkerhet ved tallene publisert her.

1.4 Nitrogenrensing

Vi spurte også kommunene om kostnader knyttet til nye krav om nitrogenrensing av avløpsvann er inkludert i den forventede utviklingen i gebyrer. Dette gjelder først og fremst kommunene i Oslofjordens nedbørsfelt.

Vi har mottatt kun åtte svar om dette fra kommunene. Fire av kommunene har svart at det er tatt høyde for i anslagene, mens de andre fire har svart at det ikke er hensyntatt. Dette kan bidra til å øke kostnadsnivået ytterligere.

---

¹ Foreslått gebyrer for vann, avløp og renovasjon reflekterer administrasjonens beregning av kostnader. Kommunestyret kan vedta andre gebyrer

(og dermed subsidiere disse tjenestene), og kostnaden må i så fall dekkes fra andre deler av budsjettet til kommunene.

2 Resultater

I dette kapitlet oppsummerer vi resultatene fra kartleggingen. Det er stor variasjon mellom kommuner og det er store forskjeller i hvilket år de største endringene vil komme. Vi begynner kapitlet med å oppsummere tallgrunnlaget for de tre gebyrtyperne, henholdsvis vann, avløp og renovasjon.

Deretter beregner vi hvor stor økningen blir i gjennomsnitt for de kartlagte kommunene, både i prosent og i kroner. Til slutt ser vi på forskjeller mellom kommuner for hele perioden.

2.1 Årlig prosentvis gebyrendring

I dette kapitlet oppsummerer vi de årlige endringene i vann, avløp og renovasjonsgebyrer fra kartleggingen. Vi ser først kun på den prosentvise endringen. Dette må imidlertid ses i lys av nivået i årene før. I kapittel 2.2 og 2.3 ser vi derfor også på hvor mye endringen utgjør i kroner og hvordan gebyrnivået varierer mellom kommunene.

2.1.1 Vanngebyrer

Det er stor variasjon mellom kommunene. I 2024 er det Eidsvoll kommune som har høyest forventet økning i vanngebyrer, med 63 prosent, mens Rana, Kongsvinger og Vestvågøy ligger i andre enden, med uendret gebyr sammenlignet med 2023. Medianen blant alle kommunene vi har informasjon fra er en økning på 16 prosent.

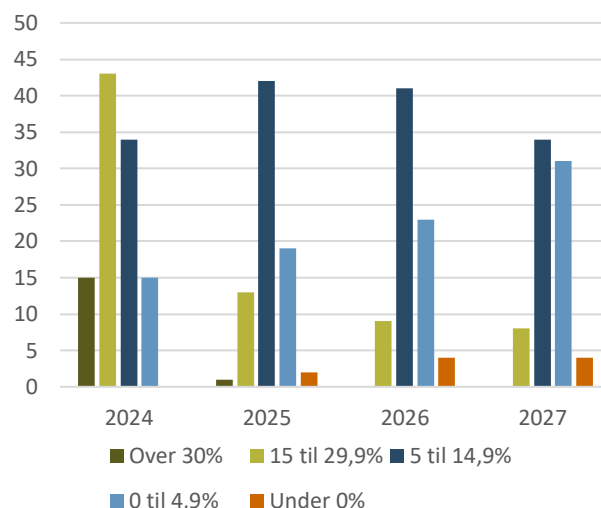
For å illustrere den store variasjonen mellom kommuner, har vi sortert alle kommunene etter intervaller;

- Over 30 prosent økning
- 15-29,9 prosent økning
- 5-14,9 prosent økning
- 0-4,9 prosent økning
- Under 0 prosent (reduksjon)

I 2024 øker vanngebyrene med over 15 prosent for hele 54 prosent av kommunene. De fleste av disse har en økning mellom 15-30 prosent. Kun 15 prosent av kommunene får en økning på mindre enn 5 prosent.

Forventet økning i vanngebyrene går noe ned i årene framover. I 2025, 2026 og 2027 er medianen på henholdsvis 7, 6 og 5 prosent økning. I både 2025 og 2026 har mer enn 40 prosent av kommunene forventet økning mellom 5-15 prosent. Utover perioden er det også enkelte kommuner som planlegger å redusere gebyrsatsen.

Figur 2.1 Vanngebyrer. Antall kommuner i ulike intervaller for gebyrendringer

Kilde: Datainnsamling SØA

2.1.2 Avløpsgebyrer

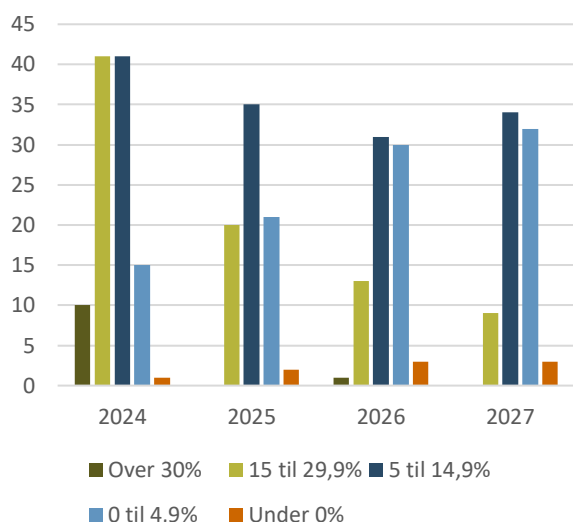
Avløpsgebyrene utvikler seg om lag likt som vanngebyrer. I 2024 er medianen på 14 prosent. Frogn kommune har høyest forventet økning, med 90 prosent, mens Elverum kommune ligger lavest, med en nedgang på 4 prosent.

I 2024 øker avløpsgebyrene med over 15 prosent for hele 47 prosent av kommunene. De fleste av

disse har en økning mellom 15-30 prosent. Kun 15 prosent av kommunene får en økning på mindre enn 5 prosent.

Også for avløpsgebyrene er det forventet at veksten avtar de neste årene. I 2025, 2026 og 2027 er medianen på henholdsvis 6, 6 og 5 prosent økning. De fleste kommunene har en forventet økning mellom 0-15 prosent årlig (om lag 70-80 prosent av kommunene). Utover perioden er det også enkelte kommuner som planlegger å redusere gebyrsatsen, men dette utgjør en liten andel av kommunene.

Figur 2.2 Avløpsgebyrer. Antall kommuner i ulike intervaller for gebyrendringer

Kilde: Datainnsamling SØA

2.1.3 Renovasjonsgebyrer

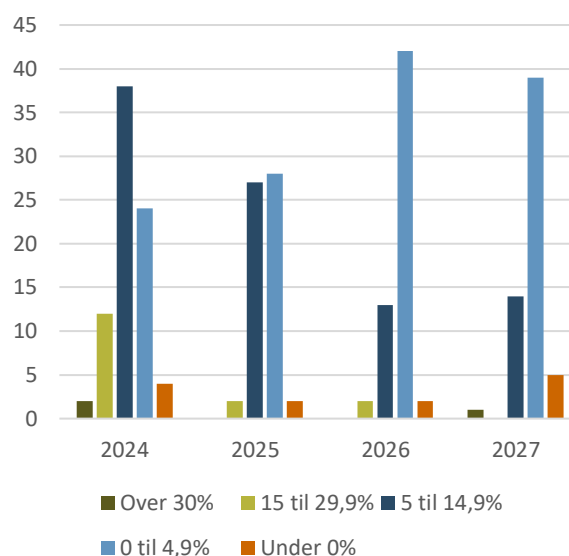
Det er også ventet klar økning i renovasjonsgebyrene i 2024, men med lavere vekst enn for vann og avløp. I 2024 er medianen på 7 prosent. Trondheim kommune har høyest forventet økning, med 48 prosent, mens Larvik kommune ligger lavest, med en nedgang på 11 prosent.

I 2024 øker renovasjonsgebyrene med over 15 prosent for 18 prosent av kommunene. For de fleste

kommunene ligger økningen mellom 5 og 15 prosent. Dette gjelder for nesten halvparten av kommunene. Om lag 35 prosent av kommunene får en økning på mindre enn 5 prosent.

Også for avløpsgebyrene er det forventet at veksten avtar de neste årene. I 2025, 2026 og 2027 er medianen på henholdsvis 5, 4 og 3 prosent økning. I 2026 og 2027 har de fleste kommunene en forventet økning mellom 0-5 prosent årlig (om lag 70 prosent av kommunene). Utover perioden er det også enkelte kommuner som planlegger å redusere gebyrsatsen, men dette utgjør en liten andel av kommunene.

Figur 2.3 Renovasjonsgebyrer. Antall kommuner i ulike intervaller for gebyrendringer

Kilde: Datainnsamling SØA

2.2 Gjennomsnittlig endring

Vi har beregnet den gjennomsnittlige økningen i de ulike gebyrene for datautvalget. Vi har benyttet innbyggertallet i kommunene som vektor.² I denne delen av analysen har vi kun inkludert kommuner hvor vi har informasjon om gebyrutviklingen for alle år (2024-2027). For vanngebyrer har vi denne informasjonen for 76 kommuner, for avløpsgebyrer har vi det for 77 kommuner og for renovasjon har vi det for 59 kommuner.

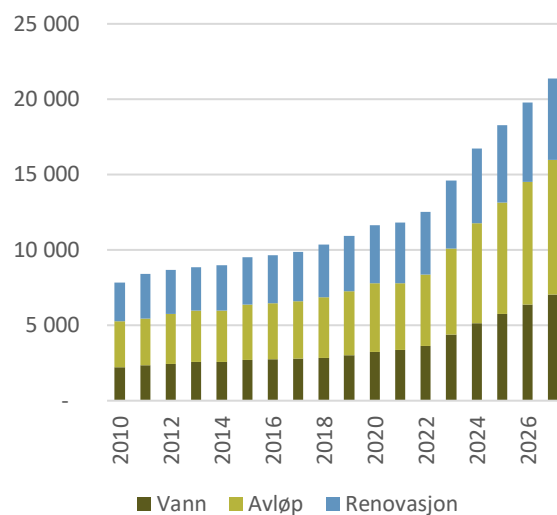
Beregningene våre viser at vann og avløp i gjennomsnitt vil øke med henholdsvis 60 og 57 prosent fra 2023 til 2027, mens økningen er 20 prosent for renovasjon. Samlet gir dette en økning i kommunale gebyrer (utenom feiing) på 46 prosent for utvalget.

Målt i kroner er økningen i gjennomsnitt på om lag 2 650 kroner for vann, 3 250 kroner for avløp og 900 kroner for renovasjon. Samlet gir dette en økning i kommunale gebyrer på nesten 6 800 kroner i 2027 sammenlignet med 2023. Dette tilsvarer en økning på om lag 550 kroner per måned. Resultatet fra beregningen vises i Tabell 2.1 og Figur 2.4.

Økningen er størst i 2024, for alle gebyrtyper, med i gjennomsnitt 17 prosent for vann, 16 prosent for avløp og 11 prosent for renovasjon. Fra 2025 avtar veksten noe, spesielt for renovasjonsgebyrer, men

det holder seg på et høyt nivå for vann og avløp i hele prognoseperioden.

Figur 2.4 Gjennomsnittlige gebyrer til vann, avløp og renovasjon. Kroner for enebolig på 120 kvadratmeter.

Note: Dette er et vektet gjennomsnitt for de kommunene vi har informasjon om forventet utvikling i gebyrer for perioden 2024-2027. Det er 76 kommuner med vanngebyrer, 77 kommuner med avløpsgebyrer og 59 kommuner med renovasjonsgebyrer.

Kilde: Bokostnadsindeksen, opplysninger fra kommuner og beregninger av SØA.

Det er imidlertid store geografiske forskjeller. Det ser vi nærmere på i kapittel 2.3.

Tabell 2.1 Gjennomsnittlig nivå på og endring i kommunale gebyrer fra 2023-2027. Kroner og prosent

	Kroner						Prosentvis endring				
	2023	2024	2025	2026	2027	Endring 2023-2027	2024	2025	2026	2027	Endring 2023-2027
Vann	4 390	5 120	5 738	6 367	7 042	2 652	17%	12%	11%	11%	60%
Avløp	5 716	6 634	7 395	8 158	8 951	3 235	16%	11%	10%	10%	57%
Renovasjon	4 486	4 958	5 124	5 251	5 371	884	11%	3%	2%	2%	20%
Samlet	14 593	16 712	18 256	19 776	21 364	6 771	15%	9%	8%	8%	46%

Kilde: Bokostnadsindeksen, opplysninger fra kommuner og beregninger av SØA

² Det vil si at hver kommune får en vekt tilsvarende innbyggertallet i sin kommune.

2.2.1 Sammenlignet med andre priser

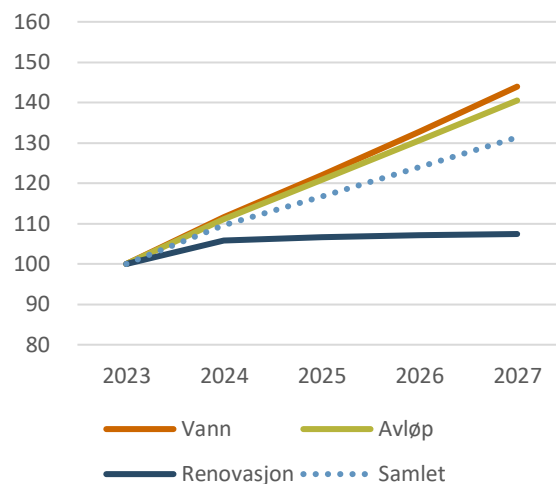
Tidligere har vi vist at gebyrene til vann, avløp og renovasjon er ventet å øke med 46 prosent i perioden 2023 til 2027 for en gjennomsnittlig husholdning i utvalget. Det er imidlertid også interessant å se hvordan gebyrene vil utvikle seg sammenlignet med andre priser i samfunnet.

I dette avsnittet har vi derfor justert forventet utvikling i gebyrene med forventet utvikling i konsumpriser og lønninger i perioden. Det første er interessant for å se hvordan bokostnadene utvikler seg sammenlignet med priser på konsumgoder, mens sistnevnte viser hvordan bokostnadene har utviklet seg sammenlignet med husholdningenes nominelle kjøpekraft. Vi har tatt utgangspunkt i prognoser fra Statistisk sentralbyrå publisert 8. desember 2023.³

Når vi justerer for utviklingen i konsumpriser finner vi at den forventede realveksten i gebyrer til vann er 44 prosent, avløp 41 prosent og renovasjon 7 prosent. For alle de tre gebyrtyperne samlet er forventet realvekst på 31 prosent.

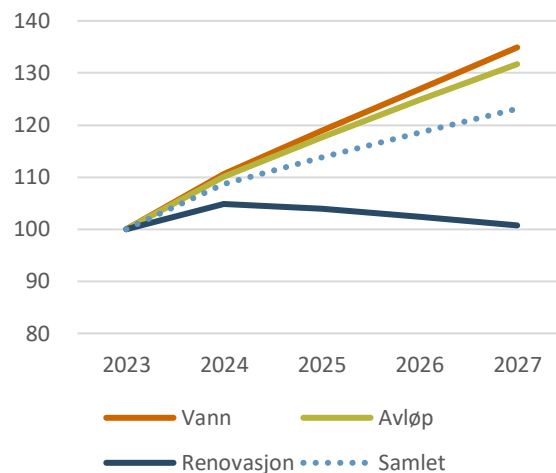
Når vi justerer for lønnsvekst finner vi at den forventede realveksten i gebyrer til vann er 35 prosent, avløp 32 prosent og renovasjon 1 prosent. For alle de tre gebyrtyperne samlet er forventet realøkning (sammenlignet med lønnsvekst) på 23 prosent.

Figur 2.5 Gjennomsnittlige gebyrer til vann, avløp og renovasjon. KPI-justert. Indeks (2023=100)

Kilde: Bokostnadsindeksen, opplysninger fra kommuner og beregninger av SØA.

Figur 2.6 Gjennomsnittlige gebyrer til vann, avløp og renovasjon. Justert for lønnsvekst. Indeks (2023=100)

Kilde: Bokostnadsindeksen, opplysninger fra kommuner og beregninger av SØA.

³ I denne rapporten er det prognoser for perioden 2023-2026. Vi har lagt til grunn samme prognose i 2027 som 2026 for både KPI og lønnsvekst.

2.3 Forskjeller mellom kommunene

Vi har sammenlignet utviklingen i kommunene i utvalget og beregnet endringer (i kroner og prosent) fra 2023 til 2027. Vi har sett på utviklingen både for vann og avløp (samlet) og alle de tre gebyrtyperne (samlet), og beregnet forventet nivå i 2027. For vann og avløp har vi informasjon om begge gebyrtyperne for 76 kommuner, mens vi har informasjon om alle gebyrtyperne for 57 kommuner.

2.3.1 Vann og avløp

Når vi tar for oss utviklingen i gebyrer for vann og avløp mellom 2023 og 2027, finner vi at de er forventet å øke mest (i kroner) i Stord kommune med drøyt 17 000 kroner. Deretter kommer Holmestrand kommune med 15 500 kroner og Øvre Eiker med 12 000 kroner. Oslo kommune har størst økning i pro-

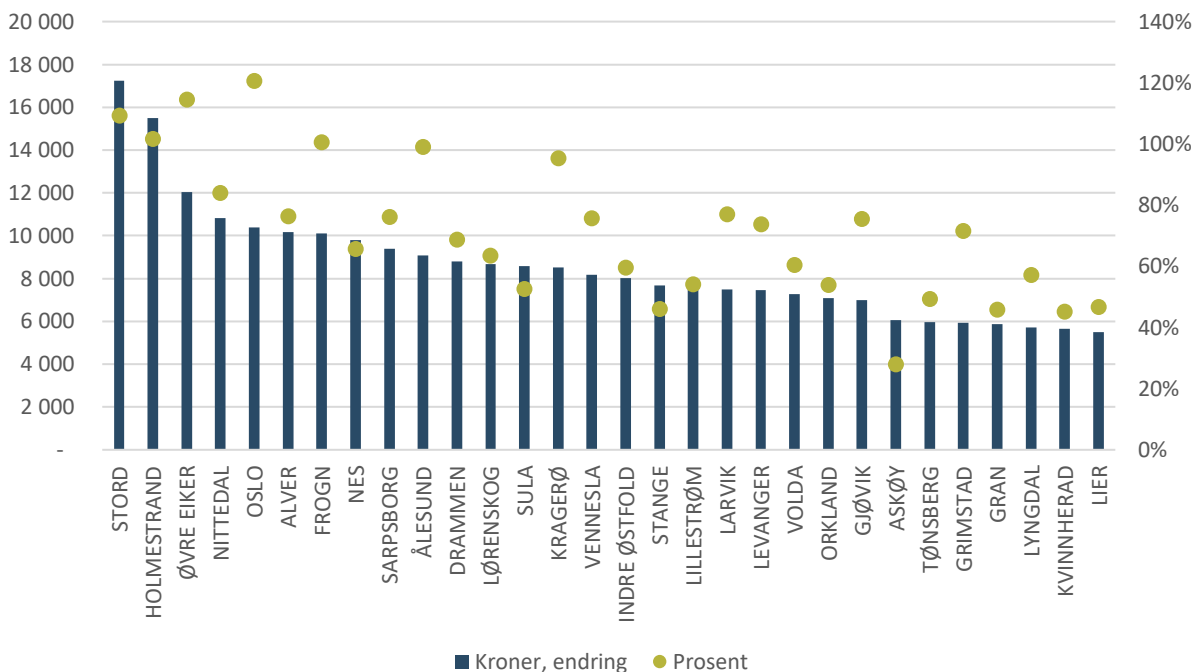
sent (121 prosent), men er «kun» nummer fem på listen med en økning på 10 400 kroner. De 30 kommunene med størst økning i gebyrer til vann og avløp er oppsummert i Figur 2.7.

Gjennomsnittlig økning er på om lag 5 900 kroner, og Gran kommune ligger nærmest gjennomsnittet.

Nederst finner vi Notodden kommune, hvor gebyrene til vann og avløp er ventet å øke kun med snaut 500 kroner. Rett over finner vi Elverum kommune med en økning på 750 kroner, Senja kommune med 1 200 kroner, Lunner med 1 350 kroner og Molde med 1 350 kroner.

Figur 2.7

De 30 kommunene med størst økning i gebyrer til vann og avløp fra 2023 til 2027. Endring i kroner og prosent

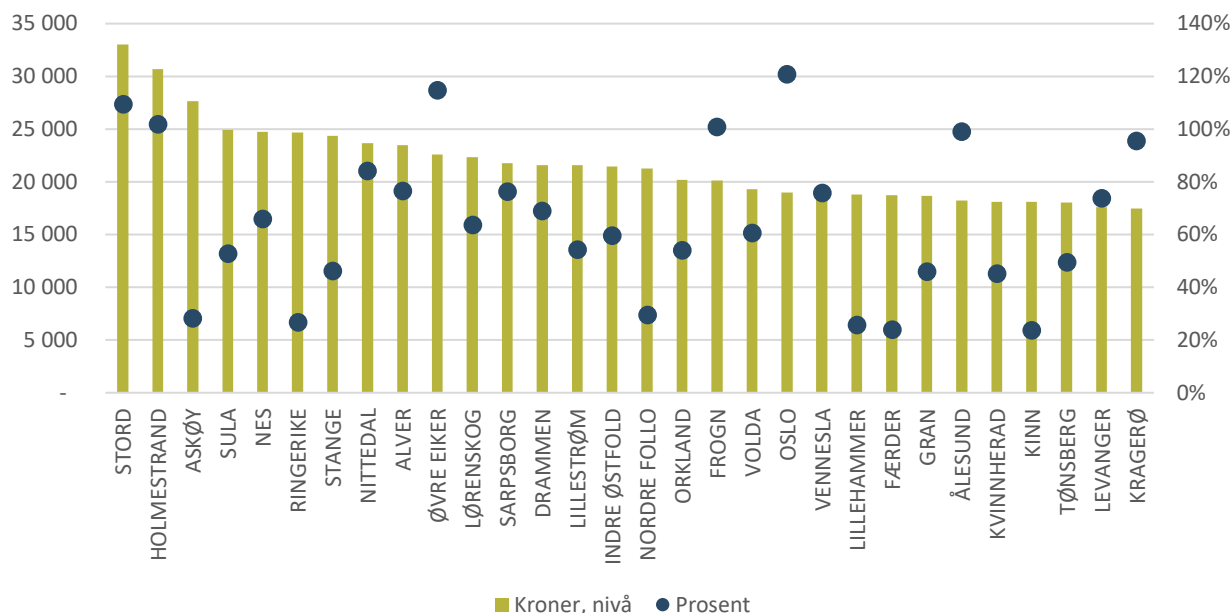

Note: Vi har informasjon om vann og avløp for 76 kommuner for hele perioden 2023-2027. Kilde: Bokstnadsindeksen, opplysninger fra kommuner og beregninger av SØA

Figur 2.8

De 30 kommunene med høyest gebyrer til vann og avløp i 2027, og endring i prosent fra 2023

Nivå i kroner og prosent

Note: V har informasjon om vann og avløp for 76 kommuner for hele perioden 2023-2027
Kilde: Bokostnadsindeksen, opplysninger fra kommuner og beregninger av SØA

Vann- og avløpsgebyrene er høyest i Stord kommune i 2027

Dersom kommunenes prognoser for vann- og avløp slår til, vil de være høyest i Stord kommune i 2027 med om lag 33 000 kroner.⁴ Deretter følger Holmestrand kommune med 30 700 kroner og Askøy kommune med 27 600 kroner. I sistnevnte kommune har gebyrene vært høye i flere år, og økningen fra 2023-2027 er dermed relativt liten målt som prosent. I Figur 2.8 oppsummerer vi kommunene med høyest vann- og avløpsgebyrer i 2027.

2.3.2 Renovasjon

Når vi ser på utviklingen i gebyrer for renovasjon mellom 2023 og 2027, finner vi at de er forventet å øke mest (i kroner) i Sogndal kommune med nesten 2 800 kroner. Deretter kommer Kvinnherad og Narvik kommune med 2 300 kroner og Kragerø med 2 100 kroner.

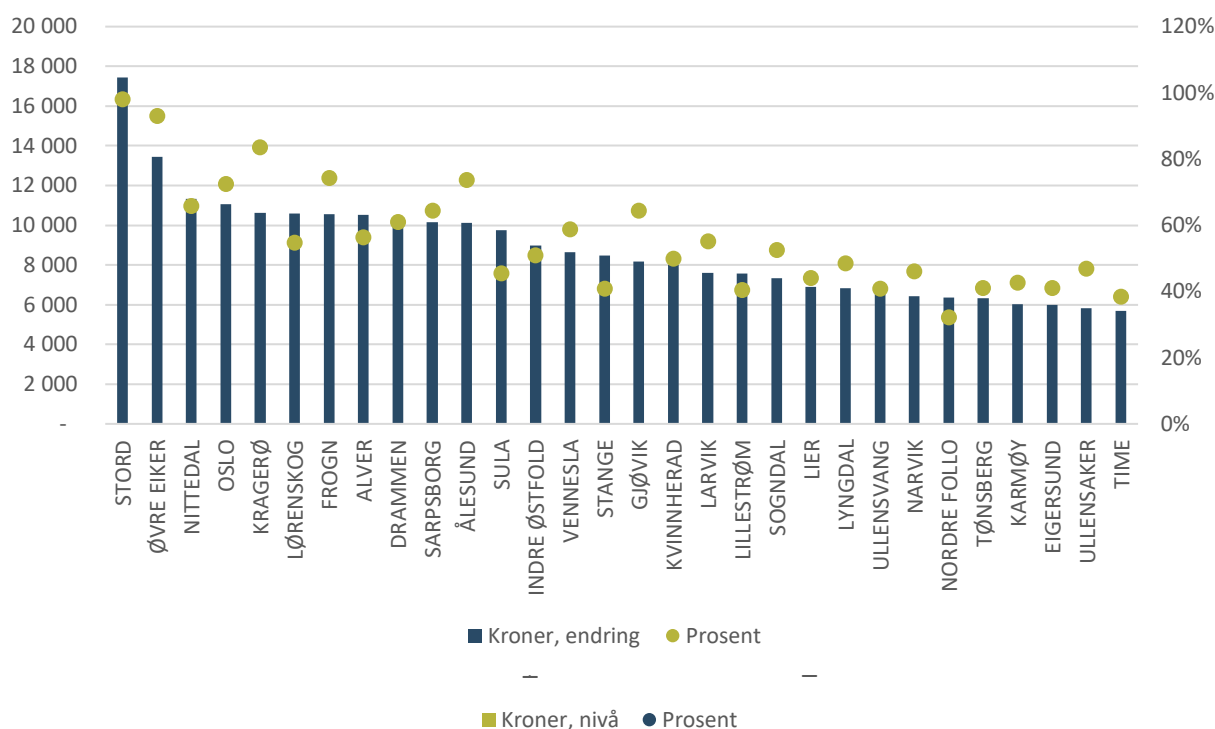
De kommunene med minst økning er Porsgrunn, Færder og Lillestrøm, hvor det er ventet om lag uendret renovasjonsgebyrer mellom 2023 og 2027.

⁴ Det kan være kommuner utenfor utvalget som har høyere kommunale gebyrer.

Figur 2.9

De 30 kommunene med høyest gebyrer til vann og avløp i 2027 og endring prosent fra 2023 til 2027. Endring i kroner og prosent

Note: Vi har informasjon om renovasjon for 59 kommuner for hele perioden 2023-2027. Kilde: Bokstnadsindeksen, opplysninger fra kommuner og beregninger av SØA

Renovasjonsgebyrene er høyest i Strand kommune i 2027

Dersom kommunenes prognoser for vann- og avløp slår til, vil de være høyest i Strand kommune i 2027 med om lag 7 700 kroner.⁵ Neste på listen er Lørenskog kommune med 7 600 kroner. Deretter følger Narvik og Oslo kommune med om lag 7 400 kroner. I Figur 2.9 oppsummerer vi kommunene med høyest renovasjonsgebyrer i 2027 (med tilhørende prosentvise vekst mellom 2023 og 2027).

2.3.3 Vann, avløp og renovasjon, samlet

Når vi ser på utviklingen i gebyrer for vann, avløp og renovasjon samlet mellom 2023 og 2027, finner vi at de også da er forventet å øke mest (i kroner) i Stord kommune med nesten 17 500 kroner. Deretter kommer Øvre Eiker kommune med 13 500 kroner og Nittedal med 11 300 kroner. I Oslo kommune er det forventet en økning på drøyt 11 000 kroner når vi inkluderer gebyrer til renovasjon. De 30 kommunene med størst økning i gebyrer til vann, avløp og renovasjon er oppsummert i Figur 2.10.

⁵ Det kan være kommuner utenfor utvalget som har høyere kommunale gebyrer.

Gjennomsnittlig økning er på om lag 6 800 kroner, og Lyngdal og Ullensvang kommune ligger nærmest gjennomsnittet.

Nederst finner vi Notodden kommune, hvor gebyrene til vann, avløp og renovasjon er ventet å øke med snaut 1 300 kroner. Deretter følger Randaberg kommune med en økning på 2 100 kroner, Porsgrunn kommune med 2 200 kroner, Hå kommune med 2 500 kroner, Molde kommune med 2 600 kroner, Senja kommune med 2 600 kroner, Stavanger kommune med 2 700 kroner og Bergen kommune med om lag 2 900 kroner.

Av andre storbykommuner, finner vi Trondheim kommune med en forventet økning på om lag 4 300 kroner og Kristiansand kommune med 5 500 kroner. For Tromsø kommune har vi ikke informasjon om endring i renovasjonsgebyrer, men økningen i vann- og avløpsgebyrer er ventet å bli om lag 2 000 kroner.

De kommunale gebyrene er høyest i Stord kommune i 2027

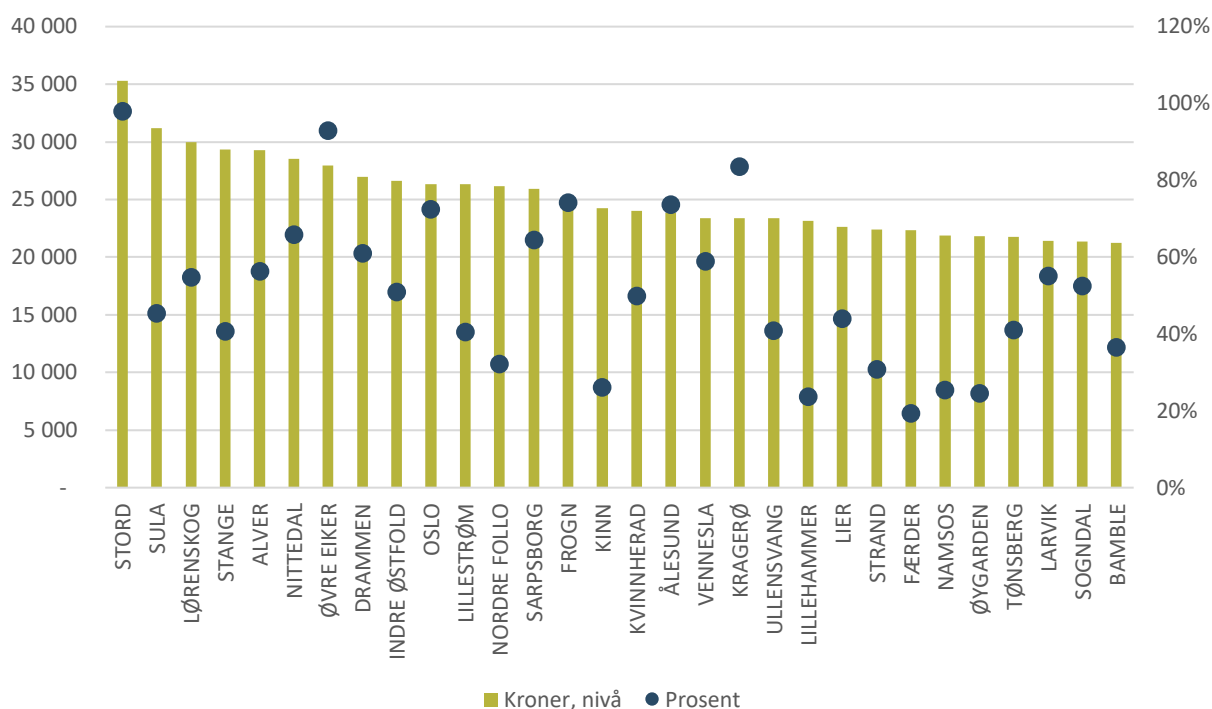
Dersom kommunenes prognoser for vann, avløp og renovasjon slår til, vil de være høyest i Stord kommune i 2027 med om lag 35 000 kroner. Dette er ut fra et utvalg på 57 kommuner. For eksempel mangler vi renovasjonsgebyrer for Holmestrand og Askøy kommune (som hadde høye vann- og avløpsgebyrer). Deretter følger Sula kommune med 31 200 kroner og Lørenskog kommune med 29 900 kroner. I sistnevnte kommune har gebyrene vært høye i flere år, og økningen fra 2023-2027 er dermed relativt liten målt som prosent. I Figur 2.11 oppsummerer vi kommunene med høyest vann- og avløpsgebyrer i 2027.

De laveste gebyrene finner vi i Bergen, Molde og Stavanger med henholdsvis 12 200 kroner, 13 400 kroner og 13 600 kroner.

Blant de andre storbykommunene, finner vi Oslo med et forventet nivå i 2027 på 26 300 kroner, Kristiansand med 17 900 kroner og Trondheim med 16 000 kroner. For Tromsø kommune har vi ikke informasjon om renovasjonsgebyrer, men nivået for vann- og avløpsgebyrer er der ventet å bli på om lag 11 000 kroner i 2027.

Figur 2.11

De 30 kommunene med høyest gebyrer til vann, avløp og renovasjon i 2027, og endring i prosent fra 2023
Nivå i kroner og prosent

Note: Vi har informasjon om vann, avløp og renovasjon for 57 kommuner for hele perioden 2023-2027.
Kilde: Bokstøvnadsindeksen, opplysninger fra kommuner og beregninger av SØA

SAMFUNNSØKONOMISK ANALYSE